

## POSLOVNI BILTEN BROJ 2 (25. maj 2020. godine)

# ŠTA JE NOVO U JAVNIM NABAVKAMA

### Sadržaj

1. Visina nabavke, odnosno pragovi do kojih se Zakon ne primenjuje
2. Rok za donošenje podzakonskih akata
3. Zakon o javnim nabavkama poznaje dve vrste naručilaca
4. Opšti rečnik nabavke (CPV)
5. Primena pojedinih odredbi
6. Podnošenje ponuda i komunikacija

***Napomena: Mišljenja koja objavljuje Bilten nisu zvanična mišljenja nadležnih državnih institucija niti Instituta za ekonomsku diplomatiju, već mišljenja autora i dobronamerna pomoć usmerena na brže rešavanje vaših konkretnih problema, u skladu sa Zakonom, te ne mogu biti korišćena u sudskoj praksi ili u rešavanju bilo kakvih sporova.***

## VISINA NABAVKE, ODNOSNO PRAGOVI, DO KOJIH SE ZAKON NE PRIMENJUJE

Novina koja do sada nije postojala ni u jednom od tri doneta zakona u oblasti javnih nabavki jeste da, je u Zakonu o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 91/2019) utvrđena **tačna visina, odnosno pragovi do kojih se neće primenjivati odredbe navedenog zakona**, za razliku od prethodnog Zakona o javnim nabavkama, gde je bila utvrđena visina donjeg i gornjeg limita javne nabavke male vrednosti, a što je značilo da se ispod tog donjeg limita javne nabavke neće primenjivati Zakon.

To podrazumeva da se **neće primenjivati** Zakon na :

- nabavku dobara, usluga i sprovođenje konkursa za dizajn, čija je procenjena vrednost **manja od 1.000.000 dinara;**
- nabavku radova čija je procenjena vrednost **manja od 3.000.000 dinara;**
- nabavku dobara, usluga i sprovođenje konkursa za dizajn za potrebe diplomatskih misija, diplomatsko-konzularnih predstavništava (DKP) i obavljanja drugih aktivnosti u inostranstvu, čija je procenjena vrednost **manja od 15.000.000 dinara;**
- nabavku radova za potrebe diplomatskih misija, diplomatsko-konzularnih predstavništava (DKP) čija je procenjena vrednost **manja od 650.000.000 dinara;**
- nabavku društvenih i drugih posebnih usluga (to su: zdravstvene usluge, usluge socijalne zaštite, administrativne usluge socijalnih službi, službi u obrazovanju, zdravstvu, u oblasti kulture, usluge obaveznog socijalnog osiguranja, usluge u vezi sa radnim naknadama, usluge sindikata, političkih organizacija, udruženja mladih, verske usluge, usluge hotela i restorana, deo pravnih usluga ako iste nisu izuzete od zakona, usluge u vezi sa zatvorima, usluge u oblasti bezbednosti i spasavanja ako iste nisu izuzete od zakona, usluge istrage i obezbeđenja, međunarodne usluge, poštanske usluge i razne vrste usluga kao npr. usluge protektiranja guma, kovačke usluge) čija je procenjena vrednost **manja od 15.000.000 dinara, ukoliko nabavku sprovodi javni naručilac;**
- nabavku društvenih i posebnih usluga čija je procenjena vrednost **manja od 20.000.000 dinara, ukoliko nabavku sprovodi sektorski naručilac;**

Kako utvrđeni pragovi polaze od procenjene vrednosti, to podrazumeva da naručilac ima obavezu da utvrdi procenjenu vrednost na način da ona predstavlja tehničku, tehnološku, funkcionalnu i drugu objektivnu određenu celinu. Odnosno, ista se utvrđuje istraživanjem tržišta predmeta javne nabavke u smislu provere cena, kvaliteta, roka garancije, mogućnosti održavanja i slično .

S obzirom da mora biti verodostojna, i realna u vreme pokretanja postupka javne nabavke, to znači da **se procenjena vrednost iskazuje u dinarima, bez poreza na dodatu vrednost, a sadrži procenu ukupnih plaćanja koje će izvršiti naručilac, uključujući sve opcije ugovora i moguće produženje ugovora, zatim eventualne isplate nagrada i naknada ukoliko to naručilac predvidi.**

## ROK ZA DONOŠENJE PODZAKONSKIH AKATA

Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 91/2019) primenjuje se od **1. jula 2020. godine**, i do tog datuma treba da budu doneti svi podzakonski akti za bližu primenu navedenog zakona.

Novi Zakon o javnim nabavkama sadrži **247 članova i 9 Priloga** koji su sastavni deo Zakona, i u odnosu na prethodni Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 124/2012, 14/2015 i 68/2015) koji je i dalje u primeni, odnosno čija važnost prestaje 1. jula 2020. godine, evidentno je, da je povećan za **69 članova**, kao i da je **dodato 9 Priloga** koji do sada nisu postojali.

Do danas je donet jedan podzakonski akt i to **Pravilnik o sadržini Registra ponuđača i dokumentaciji koja se podnosi uz prijavu za registraciju ponuđača** („Službeni glasnik RS”, br. 17/2020) na osnovu čl. 128.st.11. Zakona, a isti je u nadležnosti ministra finansija, čija primena je počela **1. marta 2020. godine**, kada prestaje da važi ranije doneti Pravilnik na osnovu prethodnog zakona („Službeni glasnik RS”, br. 75/2013).

Takođe, podsećamo da je u međuvremenu Uprava za javne nabavke donela **Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o načinu i programu stručnog osposobljavanja i načinu polaganja stručnog ispita za službenika za javne nabavke** („Službeni glasnik RS”, br. 93/2019). Ovim Pravilnikom stavljen je van snage ranije doneti Pravilnik („Službeni glasnik RS”, br. 77/2014 i 83/2015) saglasno odredbama Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 124/2012, 14/2015 i 68/2015). To podrazumeva da se mora doneti novi podzakonski akt na osnovu Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 91/2019) od strane **Kancelarije za javne nabavke** čija obaveza proizilazi iz čl. 179. st.1 tačka 8) novog Zakona.

## ZAKON O JAVNIM NABAVKAMA POZNAJE DVE VRSTE NARUČILACA

Datom definicijom u novom Zakonu o javnim nabavkama utvrđeno je da se, pod izrazom **naručilac** podrazumeva zajednički pojam za dve vrste naručilaca, i to: **javni naručilac i sektorski naručilac**.

Naime, prethodni Zakon poznao je naručioca u smislu da je državni organ, organ autonomne pokrajine i organ jedinice lokalne samouprave, zatim da je pravno lice koje nema industrijski ili trgovinski karakter i da zadovoljava potrebe u opštem interesu, pod uslovom da ispunjava neki od uslova bilo da se radi o finansiranju, nadzoru ili pak izboru članova organa.

Obaveza Vlade bila je da, na predlog Ministarstva finansija i Uprave za javne nabavke odredi spisak naručilaca koji se odnosi na državni organ, organ autonomne pokrajine i organ lokalne samouprave, dok ostali koji nisu na spisku, a koji ispunjavaju uslove dužni su da primenjuju Zakon.

Međutim, Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 91/2019) kako poznaje dve vrste naručilaca, to je i pitanje primene instituta „izuzeće od zakona” potpuno drugačije rešeno, u smislu da postoje opšti izuzeci koje primenjuju svi naručioci i posebni izuzeci koji važe samo za javne naručioce, odnosno posebni izuzeci koje primenjuju samo sektorski naručioci.

Javni naručilac jeste republički organ, organ autonomne pokrajine, i organ lokalne samouprave, zatim pravna lica koja nemaju industrijski ili trgovinski karakter pod uslovom da ispunjavaju jedan od uslova koji se tiču finansiranja od strane javnog naručioca, nadzora javnog naručioca ili izbora članova organa koje imenuje javni naručilac, kao i grupe naručilaca .

Vlada ima ovlašćenje da utvrdi spisak javnih naručilaca (misli se na Republiku Srbiju, odnosno republičke organe ) na predlog Ministarstva finansija.

Međutim, sektorski naručioci mogu biti javni naručioci koji obavljaju sektorsku delatnost, zatim privredna društva koja obavljaju sektorsku delatnost i nad kojima javni naručilac može direktno ili indirektno uticati i drugi subjekti koji obavljaju sektorsku delatnost na osnovu isključivih ili posebnih prava. To podrazumeva da su sektorske delatnosti, delatnosti u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga.

## OPŠTI REČNIK NABAVKE (CPV)

Prethodni Zakon o javnim nabavkama definisao je opšti rečnik nabavke kao „referentni sistem klasifikacije predmeta javne nabavke, primenjiv na ugovore o javnim nabavkama, kojim se istovremeno obezbeđuje usklađenost sa drugim postojećim klasifikacijama“.

U momentu donošenja prethodnog Zakona bila je obavezna primena opšteg rečnika nabavke, pa tako npr. ukoliko je nabavka oblikovana po partijama, to je značilo da za svaku partiju trebalo je navesti oznaku iz opšteg rečnika nabavke. Naručilac je bio dužan da koristi opšti rečnik nabavke prilikom donošenja odluke o pokretanju postupka i prilikom objavljivanja pojedinih oglasa o javnoj nabavci. Međutim, kasnijim izmenama i dopunama Zakona, važnost opšteg rečnika nabavke polako je gubio smisao i svoj značaj koji je imao u trenutku donošenja Zakona.

Novi Zakon o javnim nabavkama definiše **opšti rečnik nabavke**, u smislu da „predstavlja jedinstveni sistem klasifikacije predmeta javne nabavke koji se primenjuje u postupku javne nabavke kojim se istovremeno obezbeđuje usklađenost sa drugim postojećim klasifikacijama“.

To podrazumeva da **opšti rečnik nabavke ( CPV)** se obavezno mora primenjivati, s obzirom da je on bitan kod upotrebe **opštih izuzetaka** i to posebno kod usluga istraživanja i razvoja, zatim usluga civilne odbrane, civilne zaštite i usluga sprečavanja opasnosti koje pružaju neprofitne organizacije. Takođe, njegova primena je obavezna kod primene **posebnih izuzetaka za javne naručioce** i to npr. kod finansijskih usluga koje se odnose na bankarske usluge, investicione usluge, tehničke usluge osiguranja i itd.... ali i kod usluga u vezi sa izdavanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti itd....

Posebno naglašavamo npr. da u Prilogu 4. – Sadržina oglasa o javnoj nabavci kod Obaveštenja o objavljivanju Prethodnog informativnog obaveštenja unose se **CPV** oznake, zatim kod Prethodnog informativnog obaveštenja unosi se **CPV** oznaka kada je javna nabavka podeljena u partije, potom kod Obaveštenja o objavljivanju Periodičnog indikativnog obaveštenja na profilu naručioca unose se **CPV** oznake, kao i kod Periodičnog indikativnog obaveštenja, Javnog poziva od strane javnog naručioca, itd.

Drugim rečima, obavezna je primena **opšteg rečnika nabavke ( CPV)** u svim segmentima nabavke, kao npr. naručilac je dužan da u oglasima o javnim nabavkama kod opisa predmeta nabavke koristi oznake iz CPV-a, ili pak kod donošenja godišnjeg plana javnih nabavki mora biti sadržan podatak o predmetu javne nabavke i CPV oznaku, itd.

## PRIMENA POJEDINIH ODREDBI

U Zakonu o javnim nabavkama sadržane su određene odredbe pojedinih članova u smislu da se neke odredbe primenjuju do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji, a neke odredbe primenjuju se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

Tako na primer, tri odredbe kod 2. člana Zakona, **primenjivaće se do dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji** (u pitanju su nabavke radi prerade, prodaje ili iznajmljivanja trećim licima pod uslovom da javni naručioci nemaju isključivo ili posebno pravo, zatim nabavke dobara I usluga u vezi sa sigurnosnim bojama za izradu novčanica, kao I obavezno priznavanje od strane naručilaca ekvivalentnih potvrda, po osnovu standarda upravljanja životnom sredinom, tela osnovanih u državama članicama EU ili potvrde tela osnovanih u ostalim državama).

Međutim, veliki broj odredbi stipulisanih u 20 članova Zakona, **primenjivaće se od dana pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji** (u pitanju su primera radi obaveza Republike Srbije da obaveštava Evropsku komisiju o svim međunarodnim ugovorima ili drugim aktima na osnovu kojih je Republika Srbija zaključila ugovor sa jednom ili više trećih država, zatim nabavka naručioca u koju su uključeni naručioci iz različitih država članica EU, potom da Republika Srbija obaveštava Evropsku komisiju o svim pravnim ili činjeničnim poteškoćama, sa kojima se susreće prilikom zaključenja ugovora I zbog nepridržavanja međunarodnog radnog prava itd).

## PODNOŠENJE PONUDA I KOMUNIKACIJA

Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik RS”, br. 91/2019) propisuje da se **ponuda podnosi elektronskim sredstvima putem Portala javnih nabavki**, za razliku od prethodnog Zakona gde se ponuda podnosila neposredno, putem pošte ili elektronskim sredstvima.

Prilikom prijema **elektronske ponude** ponuđač dobija potvrdu prijema ponude sa tačnom naznakom datuma i vremena prijema.

Međutim, ako se pojedini delovi ponude ne mogu podneti elektronskim putem (kao što je npr. korišćenje elektronskih sredstava zahteva specijalizovanu kancelarijsku opremu koja nije široko dostupna naručiocima, ili da pojedini uzorci, projekti, makete i slično ne mogu da se dostave elektronskim putem) tada je naručilac dužan da u javnom pozivu navede da će deo konkursne dokumentacije biti dostavljen sredstvima koja nisu elektronska. To podrazumeva da, će naručilac prilikom prijema, na koverti, odnosno kutiji obeležiti vreme prijema, a u slučaju da su delovi ponude predati neposredno, naručilac predaje ponuđaču potvrdu prijema.

Komunikacija u postupku javne nabavke i razmena podataka vrši se elektronskim sredstvima na **Portal javnih nabavki** u skladu sa datim **uputstvom za korišćenje Portala**, a korisnici Portala su isključivo **odgovorni** za istinitost i tačnost datih informacija i unetih podataka.